

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Ideò nihil movere nos debet, quod de annis puerilibus Servatoris nostri, nihil scriptum est. Prælectum Evangelium quasi compendium est omnium, quæ tempore illo cum ipso acta sunt. Cum enim factus esset annorum duodecim, ecce parentes ejus eum secum adduxerunt Hierosolymam, ubi gloriam suam ostendit. Sedebat enim in medio Doctorum non modò audiens eos, sed & interrogans, quomodo hoc & illud intelligerent, quod de Messia prædictum esset. At tamen cum eum parentes eju samissum in Templo invenirent, descendit cum ipsis Nazaretham, fuitque subditus illis. Proficiebat quoq; sapientiâ & ætate, & gratia apud Deum & homines.

Videbimus nos

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegesis.

HOdierna Pericope non inconcinne Postilla domestica appellari potest, ex quâ quilibet lectionem suam discere potest. *Conjuges*, quomodo Dei cultum studiosè invisere, amicè cohabitare, & crucem, quæ à Deo immittitur, conjunctim ferre debeant, hoc probatum est coràm Deo & hominibus, Sir. 25. v. 1. *Parentes*, quomodo liberos suos ad Templum & Scholam mittere, & ab incunte ætate in disciplinâ & admonitione Domini educare debeant, Eph. 6. v. 4. *Liberi*, quomodo parentibus obsequium præstent, si benedictionem, quam Deus quarto præcepto annexuit, quod ejusmodi liberis benè

futurum sit, hic & in æternum, hæreditare velint, Eph. 6. v. 3.

In genere verò discant hîc omnes Christiani, si cruce visitentur, & hoc ipso sæpè in tantas angustias conjiciantur, ut non aliter opinentur, quam Christum se planè amisisse, quale remedium adhibendum sit. Nempè ædem Domini frequentent, sollicitè eum quærentes, quem apparenter amiserunt, nec dubitent, quin eum reperturi sint. Quia non repellat in sempiternum Deus, etiam si affligit, Thren. 3. v. 31. seqq.

Querela exhibet

I. Parentum incuriam. Exemplum habemus in prælecto Evangelio. Josephus & Maria, cum puero suo duodecenni Paschatos Festum Hierosolymis celebrarent. Dum igitur domum revertuntur, sine dubio magno in comitatu eorum qui pariter ibidem sacris inter fuerant, non studiosè filium suum observant, mater cum patre, & pater cum matre eundem esse opinantur: siquidem si Bedæ credimus, viri & mulieres seorsim iter fecerunt.

Dum igitur vesperi in diversorio conveniunt, filiolum suum non adesse deprehendunt. In quantum in ærorem & animi sollicitudinem conjecti tum fuerint, optimi parentes, facilè conjicere licet. Hic enim puerulus salus mundi erat, de quo Angelus ad Pastores Berhlehemiticos dixerat: Ecce annuncio vobis gaudium magnum, Luc. 2. v. 10. Hic B. Maria procul dubio recordata est, quæ hæctenus de filio suo viderat & audierat, quod animi angorem magis in eâ auxit.

Fit istud adhuc hodie, si rem consideraveris,

1. *In sensu literali.* Sæpè parentes tempore belli, ex improvise à militibus in fugam coniecti, liberos suos relinquere coguntur, Jer. 47. v. 2. 3. Multos secum in vitis parentibus militatum abduxerunt, & ita neci tradiderunt: reluctantes, vel elapsuros, contra jus gentium ab arboribus suspenderunt, ut luctuosa ejusmodi exempla in propatulo sunt.

Idem fit, ubi Jesuitæ Reformationes suas instituunt. Quando enim Parentes à veritate Evangelicâ desciscere nolunt, liberos vi ipsis eripiunt, quibus alimenta illi procurare tenentur, ut ad idololatricam educati, corpore & animâ pereant. Id quidem ejusmodi parentes graviter angit: atamen præstat, liberos relinquere, quam Christum abnegare, Matth. 19. v. 29.

2. *In sensu spirituali,* quâ ratione Jesus noster sæpè amittitur

1. *In tentatione,* quando Deus nostrum oblitus, Christusque cum merito suo nihil ad nos attinere videtur, quod Job, David, Hiskias alique Sancti experti sunt. Id B. Lutherus præ gustum inferni, nec non infernum ipsum appellat. Nulla enim gravior afflictio in toto mundo est, quam si quem torrentes Belial conturbent, & periculum est, ne ab iisdem supereris, Psal. 18. v. 5.

2. *In persecutione.* Quando Christus propter scædam ingratitude & contemptum verbi sui candelabrum movet de loco suo, Apoc. 1. v. 5. & exit de templo, Joh. 8. v. 89.

Quot florentes Ecclesias Apostoli in Palæstinâ, Italiâ, Græciâ, alibique locorum passim plantarunt? Sed ubi sunt illæ hodie? Nonne Machometes in Oriente, &

Anti-Christus in Occidente miserè omnia devastarunt, ut miserimi illi Jesulum amiserint, & in operationem erroris inciderrint, ut credere cogantur mendacio, quia ante charitatem veritatis non receperunt, 2. Thess. 2. v. 10.

3. *In maledictione,* quando pacem, patrociniū, benedictionem suam à nobis auferit Deus, & ex adverso maledictionem imittit, ubi omnia sub manibus dilabuntur, juxta illud Hagg. 1. v. 6. Hinc ipse ait: Væ illis, ubi ego discessero, Os. 9. v. 12.

II. *Consequentem miseriam.* Ubi enim Parentes Christi Filium suum non adesse vident, anxie discurrunt quærunt eum, primò in comitatu, deindè Hierosolymas revertuntur, inter cognatos & amicos eum inquirentes: prorsus vita acerba est, dum Filium inveniant. Verùm licet nullam non diligentiam adhibeant illi, tamen usque in diem tertium in hâc animi perturbatione permanere coguntur, donec eum in medio Doctorum inveniunt, audientem & interrogantem eos.

Idem piis Christianis adhuc hodiè non raro accidit, ut sub cruce constituti cum dolore quærant, quem diligit anima sua, & non inveniant, Cant. 3. v. 1. Sæpè se dicto quodam Scripturæ involvit, & expectat, dum eum inveniamus, hinc David: Tibi dixit cor meum, quærite faciem meam, faciem tuam Dominem requiram, Psalm. 27. vers. 8.

Has ejus horas & moras æquo animo feramus oportet, expectantes, dum hora auxilii adveniat, quæ accelerari nequit. Omnia enim ordinavit in numero, pondere & mensurâ, Sap. 11. v. 22. Quando
igi-

igitur alicui crucem imponit, tempus suum habet, quousque durare, habet mensuram suam, qualis esse, habet pondus suum, quàm grave esse debeat: id omne impleri oportet dum constitutum suum terminum attingat. Hinc Christus ad Ananiam de Saulo: Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati, Act. 9. v. 16. Ita patienter nos expectemus, quod Deus immittere nobis decrevit, non dubitantes, quin ut fidelis ille est, non passurus sit nos tentari supra id quod possumus, 1. Cor. 10. v. 13. Thren. 3. v. 31.

III. *Naturalem ignorantiam*, quæ nobis omnibus connata est, ut non percipiamus ea, quæ sunt Spiritus Dei, stulticia siquidem est nobis & non intelligimus, 1. Cor. 2. v. 14. Hic audimus, Mariam dum Filiolum suum in Templo in medio Doctorum reperit, eumque objurgat, quod se insciis remanserit, hocq; ipso in hanc animi sollicitudinem conjecerit, ut usque in diem tertium eum quærere coacta fuerit, hoc responsum ferre: Quid est, quod quærebatis me? Nesciebatis, quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse? Hoc sublimius erat quàm ut capere potuerit. Interim omnia hæc verba conservabat in corde suo.

Discimus hic, quomodo mysteria divina, quorum in Scripturis plurima occurrunt, tractanda sint. Nempe quod ratione nostrâ assequi non possumus, non despicere, sed fide apprehendere debemus. Beati enim, qui non vident, & credunt, Joh. 20. v. 29.

Audi B. Lutherum de Mysterio S. Cæ-

næ dicentem: Mein lieber Herr Christe / es hat sich ein Streit erhoben / über deinen Stiftungs-Worten / und wollen etliche / sie sollen anders verstanden werden / als sie lauten. Aber / weil sie mich nichts gewisses lehren / sondern nur verwirren / und ihren Text in keinen Weg behaupten können / so bin ich blieben bey deinen Worten / wie sie lauten / ist etwas finster darinnen / so hast du es so finster haben wollen. Denn du hast keine andere Erklärung drüber gegeben / noch zu geben befohlen / so findet man auch in keiner Schrift noch Sprache / daß / Ist / sol bedeut / und mein Leib / Leibes Zeichen heißen: wäre nun eine Finsternis drinnen / so wirstu mirs zu gute halten / ob ichs nicht treffe / wie du deinen lieben Aposteln zu gute hieltest / da sie dich in vielen Stücken nicht verstunden. Hactenus Lutherus.

Hæc ita optima ratio est, si literæ inhæreamus, & rationem nostram captivemus in obsequium Christi, credentes contra spem in spem, plenissimè scientes, quia quæcunque promisit Deus, potens quoque sit facere, Rom. 4.0.21.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit

I. *Ex Jesuli amissi reptione*. Joseph & Maria triduum discurrere & Filiolum suum quærere cogebantur: tandem inveniebant illum, proptereaque magno gaudio superfundebantur.

Ita